

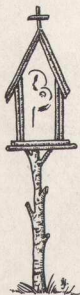
na tropie

6
XXVI

archiwum
harcerskie.pl

Harcerstwu we Francji

Związkuw Harcerstwa Polskiego we Francji na 50-lecie istnienia i pracy przesyłam życzenia radości spełnionych zadań w wolnym kraju. Komendzie, zespołom instruktorskim, harcerkom, harcerzom oraz zuchom życzę, byście umacniali się w zespoleniu z najlepszym Ojcem, który jest Miłością dla was wszystkich ;

byście pogiębiali waszą świadomość odpowie działalności za miejsce i zadanie w Kościele Ludów i Narodów ;

byście wzrastali w czynnej służbie jedni drugim na wzór Służebnicy Pańskiej;

byście szczególnie pamiętali o ludziach samotnych, opuszczonych i tak rozszerzali swoje serca;

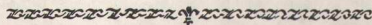
byście się włączali w czynną współpracę z pasterzami waszych dusz i waszymi najwierniejszymi przyjaciółmi - kapłanami;

byście wysoko sobie cenili mowę, kulturę i dzieje ojczyznie narodu, który was pielęgnuje swym dorobkiem dziejowym i duchem chrześcijańskim;

byście apostołowali wśród młodej Polski: wierność i trzeźwość, czystość i skromność, męstwo i wytrwałość - tak konieczne cnoty społeczne, przez które powstanie nowych ludzi plemię.

Zyczenia te kierują również do wszystkich harcerzy we Francji, realizujących ideały chrześcijańskiego i narodowego wychowania. Oddaję was w dłonie macierzyńskie Matki Boga Człowieka i błogosławię

+ Stefan Kardynał Wyszyński
Prymas Polski.

Na słowie harcerza

Prawdomówność konieczna jest dla wypełnienia drugiego punktu prawa harcerskiego. Jest również cnotą Boską i z Boga wypływającą. Bóg jest Prawdą, kłamstwo Go obraża, przeto kto miłuje Boga musi mówić prawdę a brzydzić się kłamstwem. Trzeba nam wierzyć, że Bóg widzi, wie, rozumie harcerza, który broni prawdy i uważa go za swego.

Pamiętajmy, że Chrystus został umęczony za prawdę i że zwycięstwo ostateczne stanie się udziałem tych, którzy prawdę umiłowali.

Harcerz nie potrzebuje dawać słowa honoru, nie potrzebuje przysięgać, bo gdy coś mówi, to jest to prawdziwe i honorowe. Słowo nasze ma wartość i powagę, więc jeżeli coś przyrzekiesz, powinieneś to wykonać. Nie przyrzekaj niczego pochopnie, ani nie bierz za wiele zobowiązań na swe barki, bo nie podołasz. Licz się ze słowami i przyrzekaj tylko po głębszym zastanowieniu się. Ze słownością wiąże się prawdomówność. Prawda jest najpiękniejszą cechą harcerza, więc nie kłam nawet w żartach, bo kłamstwo często stosowane, staje się nałogiem. Następstwem kłamstwa są tylko wyrzuty sumienia, niezadowolenie i ciągły niepokój. Człowiek prawdomówny cieszy się zawsze poszanowaniem u drugich. Unikaj nieszczerých pochlebstw.

Bądź punktualny, spóźnianie się to nasza bolećzka i powinnimy się stale leczyć, by nie stało się plagą. Pamiętajmy, że na słowie harcerza można polegać.

Leon Kosmala hm.

nasza okładka

przedstawia kościółek św. Wojciecha i Kościół Mariacki w Krakowie.

=LECIE Z.H.P. we FRANCJI

Trudno na kilku stronach naszego piśmiennictwa pomieścić 50 lat bujnego życia ZHP we Francji. Nie możemy pominąć niczego, wszystko było ważne, wszystko potrzebne. Odtworzenie historii naszej Chorągwi Harcerskiej jest rzeczą bardzo trudną, gdyż większość naszego archiwum zaginęła w czasie wojny 1939-1945, - po drugiej większa część instruktorów,

którzy prowadzili pracę harcerską na naszym terenie, już nie żyje, inni zaś wyjechali za ocean w poszukiwaniu chleba.

Ostatnio z pewnym wzruszeniem przeglądałem pożółkłe karty pierwszego rocznika pisma "Harcerz" z roku 1920:

Kronika wojenna, skautowa, przygotowanie do pierwszego Jamboree, pierwsze obozy w odrodzonej Polsce, radości i kłopoty tak zbliżone do naszych dzisiejszych. Nagle - co to? Jakaś nazwa swojska, coś francuskiego, dłuższy artykuł "Harcerska Drużyna w Viriville".

Czytam jednym tchem ... Przecież to o Francji, to o pierwszych próbach stworzenia harcerstwa właśnie tu gdzie my jesteście my ... harcerska drużyna w Viriville - sprawozdanie za rok 1919, a więc 54 lata temu.

Zapewne ciekawi jesteście dowiedzieć się coś więcej o tej pierwszej drużynie we Francji ... szukacie na mapie Viriville, w departamencie Isere. Zaspokoję waszą ciekawość wspomnieniami z artykułu:

" ... Po rewolucji rosyjskiej liczne rzesze Polaków los rzucał na gościnną ziemię francuską. Zostali rozmieszczeni w licznych obozach 300 - 500 osób liczących, w różnych departamentach Francji, między innymi we wsi Viriville. W obozie znalazło się wiele dzieci, a wśród starszych kilku skautów z druhami: Józefem Wiśniewskim i Preidl-Wysockim na czele. Oni to zajęli się pracą skautową i utworzyli drużynę, która swym zachowaniem i karnością wzbudzała podziw wśród Francuzów".

Drużyna ta przetrwała ponad dwa lata i uległa likwidacji w chwili wyjazdu uchodźców do Polski. Czytając dzisiaj te wspomnienia możemy być dumni z tych, którzy pierwsi rozpoczęli pracę harcerską na terenie Francji - 54 lata temu.

Regularna praca harcerska powstała jednak znacznie później, bo w roku 1923, a więc 50 lat temu. Lata 1923-1925 kiedy rozpoczęła się ruch harcerski we Francji, zbiegają się z okresem silnego rozwoju wszystkich polskich organizacji. W tym okresie kołczy się fala przyjazdów z Westfalii, ale w zamian rozpoczyna się masowa emigracja z Polski, wraz z polskim górnikami ze Śląska, rzemieślnikami i robotnikami przemysłowym z poznańskiego, Warszawy, Łodzi i Dąbrowy Górniczej, przybywa do Francji polski ksiądz i polski nauczyciel. Wśród tych świeżych emigrantów byli już tacy, którzy bądź osobiście należeli do harcerstwa w Polsce, bądź też znali jego założenia ideowe i metody pracy wychowawczej.

W tym okresie powstają drużyny harcerskie w Północnej Francji: Ostricourt, Marles les Mines, Barlin, Buay, Halicourt, Noux les Mines, Mazingarbe, Lens, Rouvroy, Salomines, Abscon, Douai i innych miejscowościach.

Wedle starych harcówników we Wschodniej Francji harcerstwo powstało w roku 1924, w Hagondange (Moselle) zaś w latach 1925-1927 - cały teren pokrywa się zastępami, gromadami suchowymi i drużynami harcerskimi.

W Okręgu Paryskim harcerstwo powstało w 1926 roku. Praca ta rozwijała się różnie i napotykała na wiele trudności spowodowanych głównie brakiem zwartych osiedli polskich. Obok Paryża wyróżniała się drużyna w Blanc Mesnil. Z dalszych ośrodków należy wymienić hufiec w Ardenach - Tryes. Po wojnie powstał silny ośrodek w gimnazjum polskim Chevilly i Osny.

Srodkowa i Południowa Francja nie pozostały w tyle i już w 1924 roku pracują drużyny w Monceau les Mines, Gautherets i Magny, następnie w Bois du Verne, Creusot, Le Machine i w Ricamarie, St. Etienne, Montluçon, Commentry i St. Eloy les Mines.

W jesieni 1924 przyjeżdża do Francji ś.p. harcmistrz Antoni Drągowski, który objął komendę nad całością ZHP we Francji i Belgii. Pierwsze drużyny zakładają przeważnie sami

górnicy jak Kirszke, Ciesielski, Kulski, Guzik, Zaremba, Drzewiecki i inni ...

Starsze społeczeństwo początkowo patrzy trochę niechętnie na nową organizację, ale gdy widzi, że dużą pomoc tej organizacji okazuje księża polscy jak Ks Kaczmarek z Bruay, później - s biskup, Ks Garstecki z Lens, hufcowy i kapelan harcerstwa, Ks kanonik Zaleski, ks dziekan Ryba i wielu, wielu innych oraz liczne nauczycielstwo polskie jak śp. Lech Strutyński, Wiącek, śp. Łukomski i inni, przekonuje się do harcerstwa i udziela mu czynnego poparcia.

W tym czasie powstaje Rada Harcerska z siedzibą w Paryżu, jest to załączek pierwszego Zarządu Głównego ZHP we Francji. Koła Przyjaciół Harcerzy złożone przeważnie z rodziców harcerzy odgrywały wielką rolę w organizowaniu nowych jednostek i niesieniu pomocy materialnej jak i moralnej naszym drużynom, które się mnożyły jak grzyby po deszczu.

Grono instruktorskie opracowuje Statut ZHP we Francji, który zostaje zalegalizowany przez władze francuskie 19 października 1933 r. i ogłoszony w "Journal Officiel" z dnia 3 listopada 1933 r. - Nr 170833.

Dla ujednolicenia pracy powołany zostaje tymczasowy Zarząd Główny w roku 1934 w składzie:

Przewodnicząca:	Hm. Dr. Maria Zdziarska Zaleska
Wiceprzewodniczący:	Hm. Major Józef Teslar
Sekretarz:	Druh Jan Kużakowski
Zastępca sekretarza:	Druha Maria Mierzyńska
Skarbnik:	Druh Kazimierz Wachowiak
Naczelnny Kapelan	Ks Rektor Paulus
komendant Główny	Hm. Antoni Drągowski
Komendantka Harcererek	Phm. Helena Wilkówna

W 1935 roku harcerstwo polskie z Francji w licznej grupie bierze udział w Zlocie narodowym w Spale.

Pierwszy Walny Zjazd Związku odbył się w Paryżu 27 czerwca 1937 r., wybierając władze w następującym składzie:
Przewodnicząca: hm. Dr Maria Zdziarska -Zaleska, Członkowie - Druh Walery Budzyński, Druh Kużakowski, Druh Gronziewicz, Druh Bittner i Druh Paszek.

W czerwcu 1925 zorganizowano pierwszy kurs dla drużynowych w Rouffach - Alzacja, na który zjeżdżają się harcerze

z całej Francji.

W roku 1926, podczas wakacji wyjeżdża do Polski reprezentacyjna drużyna harcerzy. W latach 1928-1929 organizuje się dalsze kursy drużynowych w Condé i Lapugnoy. W lecie 1929 r. wyjeżdża do Polski oficjalna delegacja na Zlot Narodowy i Wystawę w Poznaniu.

Warto przypomnieć, że w roku 1938, teren francuski gościł u siebie Hm. A. Kamińskiego z gronem instruktorów zachowuch i z tej okazji odbył się wielki zlot zachów we Wschodniej Francji.

Tuż przed rozpoczęciem drugiej wojny światowej, wyjeżdża do Polski delegacja w składzie 20 harcerzy i na Jasnej Górze poświęcono sztandar drużyny ze String-Wendel.

Gdy we wrześniu 1939 r. Polska zdradziecko napadnięta z dwóch stron przez Niemców i Sowietów zażądała ofiary od swych obywateli, Związek Harcerstwa Polskiego we Francji odpowiedział na to wezwanie hasłem "gotów". - Około 1600 harcerzy wstąpiło w szeregi armii polskiej, organizowanej we Francji pod dowództwem gen. W. Sikorskiego. Ci, którzy nie poszli do wojska, pełnili służbę informacyjną, samarytańską i kantyniarską na dworcach kolejowych rozsianych po całej Francji.

Gdy z kolei Francja upadła pod naciskiem wroga, młodzież harcerska nie opuszczała rąk. Harcerze pomagają żołnierzom uciekać z niewoli, przedostawać się za linię demarkacyjną do Szwajcarii i Hiszpanii. Dzięki tej pomocy 300 żołnierzy przedostało się na drugą stronę. W organizacjach Oporu pracuje ponad 860 harcerzy. Ponad 600 kończy kursa samarytańskie, 12 harcerzy pełni służbę informacyjną na morskim wybrzeżu, przesyłając około 370 meldunków do Anglii. Około 100 harcerzy zginęło w służbie dla kraju, około 250 dostało się do obozów jenieckich i koncentracyjnych.

W roku 1945, po zakończeniu działań wojennych, wracają starsi harcerze z wojska, wśród nich kilkunastu instruktorów harcerskich, którzy od razu zabierają się do czynnej pracy w drużynach.

W obozu koncentracyjnego z Ravensbruck wraca Druha Hm. Dr Maria Zdziarska-Zaleska, przewodnicząca ZHP we Francji.

W miesiącu lutym 1946 r. władze ZHP we Francji zorganizowały konferencję instruktorską w Enghien, na której zdecydowano stworzenie Związku Harcerstwa Polskiego poza granicami Kraju z siedzibą w Londynie.

W roku 1947 harcerstwo z Francji bierze udział w Jamboree Internationale w Moisson. Dzięki S.p. Pawłowi Wiśniewskiemu, hm., w 1957 roku powstaje Ośrodek Harcerski "Tatry" w Urbes/Ht. Rhin/, gdzie co roku odbywają się kolonie, obozy harcerskie i Centralne Kursy Kształcenia Starsziny.

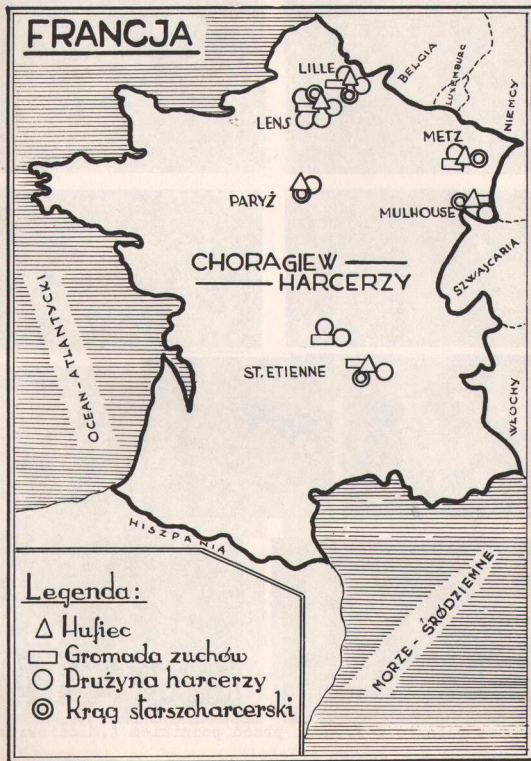
Od początku istnienia Chorągwi Harcerzy we Francji pracę kierowali: Hm. Antoni Drągowski, Hm. Kazimierz Skorowski, Hm. Paweł Wiśniewski, Hm. Kazimierz Burmajster, Hm. Franciszek Konieczny, Phm. Mieczysław Jaworski, Hm. Tadeusz Kwiatkowski i Hm. Leon Kosmala.

Czy to już wszystko? Nie! A gdzie są kursy języka polskiego, nauki o Polsce, zbiórki i imprezy na takie cele jak Fundusz Obrony Narodowej, na powodźnian, na oświatę, zbiórka odzieżowa i pieniężna dla powracających z obozów bolszewickich oraz dla Węgrów?!

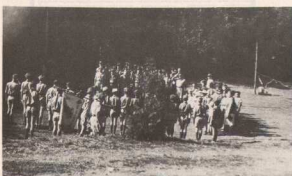
Patrząc wstecz możemy z dumą sobie powiedzieć: lat ubiegłych nie zmarnowaliśmy, nie potrzebujemy się ich wstydzic.

Z ufnością możemy patrzeć w przyszłość. Jesteśmy pewni, że organizacja nasza wytrzyma wszelkie próby i dalej będzie pracować jak dotychczas dla dobra Polski i emigracji polskiej we Francji.

Oboz Chorągwi w roku 1965 hm J. Nedyj

Harcerstwo polskie z Francji przed pomnikiem A.Mickiewicza w Paryżu.
 Sceny z życia obozowego w ośrodku Tatry w Urbes - w Wogezach.
 U gory: hm Nedyj, hm Kosmala, hm Czerwinke, ks hm Kački.

U harcerek we Francji. Młodzież harc. i KPH w Joef.
 Z gen Andersem na cmentarzu w Dieuze.
 Ks. Biskup Rubin zwiedza ośrodek Tatry.

Dobry przykład

Młodzieżowy ruch społeczny, który chce być istotnie żywotny i chce coś budować trwa-
łego, musi mieć inicjatywę i rozmach, musi
mieć kierowników pracy z silną wolą i niezłom-
nym charakterem.

Kierownicy pracy młodzieżowej muszą prze-
niknąć do wszystkich warstw społecznych, by
rozpowszechniać ideologię harcerską. Nie mamy
się czego wstydzić. Przypatrz się sobie samemu, rozejrzyj
się wkoło siebie, zastanów się czego chcesz i czego dziś naj-
bardziej od ciebie potrzebują.

Wiadomo nam, że przy niesłychanym postępie wiedzy i
techniki, przez ciągłe stykanie się z nowością, przy niemo-
ralnym postępowaniu kierowników partii politycznych, kierow-
ników grup społecznych i państw, człowiek młody zostaje zdez-
orientowany, co prowadzi często do spaczenia charakteru. Dziś
człowiek często co innego czuje, a co innego mówi, wyznaje
wielkie idee, a jednocześnie pozwala sobie na nieszczerłość.
Ludzkość z pobłażliwością dziś patrzy na tych nielicznych,
którzy czynią to, co uważają za moralnie słuszne. Dlatego
tym bardziej nasza postawa powinna być szczerą i szczerzy nasz
stosunek do otoczenia.

Bądź prosty w swoim postępowaniu, nie bądź dyplomatą,
nie zapominaj, że naszym wskaźnikiem jest prawo harcerskie
i przyrzeczenie.

Organizacja nasza, jak każda inna, ma swoją kadrę. Kadra
instruktorska starzeje się, chcemy ją odmłodzić i szukamy tych
młodych w naszym otoczeniu. Żeby wychować dobrych instruktro-
rów, musimy sami się dokształcać i stwarzać dobry wzór.

Kształć swoją wolę, staraj się nie palić i nie pić. Czy-
taj i rozpowszechniaj prasę harcerską, miej u siebie kompletną
biblioteczkę harcerską i staraj się z niej korzystać.
W życiu towarzyskim bądź swobodny, tylko bez salonowych i
kłamliwych obyczajów. W dziedzinie finansowej płać długi
i składki, nie lekceważ przyjętych zobowiązań, bo młodzi cię
obserwują i sądzą. Trzymaj się zasad harcerskich w życiu,
bądź koleżeński, bo według prawa harcerskiego jesteś bratem

bliźniogo.

Zrozum także swoje zadanie wobec Organizacji. Zbliżamy
się do 50-lecia, wielu z nas ma już ponad 40-ci lat służby
harcerskiej na emigracji. Służba ta była poświęcona Bogu,
poprzez Polskę i pomoc bliźnim. Na zbiórkach, wycieczkach
i obozach zawsze myśli kierowaliśmy do naszej ojczyzny Polski
i Francji, zawsze z myślą, by młodzież nam powierzona wychować
na porządnym i uczciwym obywateli.

Czuwaj!

Leon Kosmala hm
Komendant Chorągwi Harcerzy

Samodzielny zastęp

We Francji, gdzie skupiska polskie ze względów socjal-
nych i gospodarczych rozpraszają się i maleją, powstają w
miejscu dawnych drużyn samodzielne zastępy harcerzy.

Samodzielny zastęp - to dobrana grupka chłopców, w róż-
nym wieku i o różnym poziomie umysłowym, pochodząca z jednej
dzielniczy lub miasteczka w liczbie 4 do 10. Powyżej 12 już
tworzymy drużynę. Chłopcy pochodzą z różnych środowisk spo-
łecznych. Zbierają się dość często, starają się mówić po
polsku, uczęszczają na polskie nabożeństwa i biorą udział w
życiu społecznym polskiej grupy.

Kres próbny takiego zastępu jest ciężki ale jest potrzeb-
ny, żebyśmy mogli poznać czy kandydaci realizują prawo harcer-
skie i czy dążą do tego co nazywamy braterstwem skautowym.
Po przyrzeczeniu, wspólnych przeżyciach i współpracy, chłopcy
przygotowują się do pracy w zespole.

Życie w zastępie samodzielnym, wyrabia cechy przyszłego
człowieka; różny wiek w zastępie zmusza starszych do opieko-
wania się młodszymi a różny poziom umysłowy podnosi wyżej tych
mniej rozwiniętych.

Każdy zastęp samodzielnny powinien mieć godło. Godła te
opieramy na motywach etnograficznych polskich, na przykład

grale, Wielkopole, Wiślanie, Lwowianie, Wilnianie itp. Dzięki temu poznają życie i historię pracowników swoich. Każdy zastęp ma swój hymn i swoje obrzędy, na przykład spotkanie się raz w roku w pewnym określonym miejscu. Chcemy także by zastęp próbował mieć swoje piśmiennictwo, bo wyrabia sobie w ten sposób język polski.

Zastęp samodzielny dzielimy na trójki, czwórki lub dwójki, zależnie od zamierzanych celów: filatelistyka, atletyka, prasa, muzyka i t.p. Ponadto każdy członek zastępu pełni jakąś funkcję: podzastępowy, kronikarza, sekretarza, skarbnika, sanitariusza, kucharza, redaktora itp.

Zasadnicze elementy zbiórki zastępu samodzielnego są podobne do zbiorów normalnych zastępów, a więc: rozpoczęcie, koło, sprawdzenie obecności, gawęda, gry, śpiew, krąg rady, harce, sprawy bieżące i zakończenie hymnem harcerskim lub narodowym.

Program pracy zastępu samodzielnego ma następujące elementy: wyrobienie religijne: dobre uczynki, wspólna spowiedź, wspólne nabożeństwa, modlitwy, czytanie pisma św., rekolekcje i sprawy religijne;

wyrobienie narodowo - społeczne: historia i geografia Polski i kraju zamieszkania, zwyczaje i obyczaje polskie, zapoznanie się z pracą społeczną, wycieczki kulturalne i krajoznawcze i język polski;

wyrobienie harcerskie: ideologia harcerska, technika harcerska, harce i obozownictwo, sprawności i stopnie harcerskie, sprawy gospodarcze, sport i higiena, zaznajomienie się z pracą hufca i pomoc hufcowi.

Książeczkę zastępu prowadzi zastępowy w notesie formatu kieszonkowego. Obok ewidencji zbiorów, składek i punktacji, każdy chłopiec ma w niej osobną kartkę z pełnym wykazem służby. Książeczka zastępu przeznaczona jest na okres jednego roku. Na stronie tytułowej wyrusujemy godło zastępu, imię i nazwisko zastępowego, hasło zastępu, dalej wewnątrz program roczny, jego wykonanie, sieć alarmowa. Również powinny się znaleźć kartki poświęcone przychodom i rozchodom oraz inwentarzowi zastępu. Pożądana także kronika zastępu.

Zastępowy zastępu samodzielnego, to przyjaciel a nie nauczyciel ani dowódca wojskowy. Musi umieć skupiać chłopców koło siebie. Powinien im imponować fizycznie, moralnie i intelektualnie. Być wzorem punktualności, karności, ofiarnej służby. Zastępowy umie rozłożyć pracę i odpowiednio podzielić funkcje. Stale dokształca się i pracuje nad sobą. Jest sprawiedliwy, wszystkich traktuje jednakowo, po bratersku. Młodszym chłopcom pomaga w nauce, organizuje pomoc dla tych, którzy jej potrzebują. Szanuje godność każdego chłopaka, utrzymuje kontakt z rodzicami przez odwiedziny. Zastępowy bierze udział w życiu społecznym i parafialnym, w radach hufca i zastępowym. Uczestniczy także w spotkaniach harcerskich. Pamiętaj, że on jest dla zastępu, a nie zastęp dla niego.

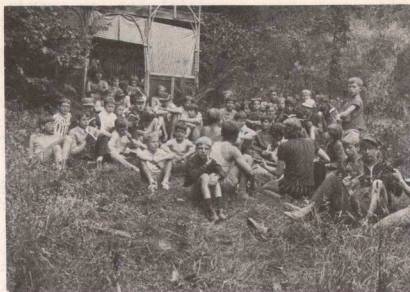
Leon Kosmala hm.

Walny Zjazd Okręgu Francja w Vadricourt 31.3.-1-4.1973.

Zyskaj nowych prenumeratorów

Nasz obóz

Tegoroczny obóz harcerzy szczebu Cignie-Libercourt-Ostriaucourt, odbył się w Wogezach w Ośrodku Harcerskim "Tatry" w Urbes - od 2 do 21 sierpnia 1971 r.

Pierwsze trzy dni obozu poświęciliśmy na rozbijanie namiotów i urządzenie obozu po harcersku, wśród ślicznych świerków nad brzegiem małego potoczku, który przypominał nam małą Wisłokę, rozpoczynając swój bieg z góry Baraniej.

Świadomość, że obozujemy na własnym harcerskim terenie zapewniała nam dobre samopoczucie oraz sumienne obchodzenie się z przyrodą. Chcieliśmy stworzyć dobry przykład. Muszę stwierdzić z przyjemnością, że komenda obozu w składzie: phm. Tadeusza Kanasia z Anglii, druha Stanisława Izydorczyka (KPH z Oignis) i Druha Jerzego Nowaka, wywiązała się świetnie ze swego zadania.

Druh phm. Kanaś potrafił wywołać w krótkim czasie braaterską atmosferę życia obozowego i od pierwszej chwili poczuliśmy do niego sympatię i zaufanie. Był nie tylko dobrym komentatorem ale i dobrym kolegą. Przez cały czas trwania obozu panowała sprawiedliwość i jednokowe, serdeczne traktowanie wszystkich. Szczere i otwarte serce druha Kanasia zmusiło nas

wszystkich do wzajemności, do odpowiedzenia miłością i zaufaniem na jego szlachetne wezwanie.

To był nas pierwszy obóz bez druha "Czarnego Luda", czyli Księdza Maślanki, naszego drużynowego, który służbowo opuścił naszą parafię.

Dzień po dniu mijały szybko, bo nie było czasu na marudzenia i narzekania. Chcieliśmy użyć świeżego powietrza, skorzystać z obozu, zdobyć jak najwięcej stopni i sprawności i opanować technikę harcerską. Spędziliśmy piękne i niezapomniane chwile, bogatego i bujnego w pomysły życia obozowego. Codzienne wędrowki z ćwiczeniami w góry, dawały nam możliwość stykania się z cudami przyrody i podziwiania różnorodnych kształtów skał górskich.

Wielkim przeżyciem dla nas wszystkich była całodzienna wycieczka autobusem dookoła Alzacji. Zwiedziliśmy kilka charakterystycznych wiosek alzackich oraz miasteczek, gdzie chluba ludności są bociany. Wprawdzie bardzo rzadko można zobaczyć dużego bociana lecz mieszkańcy, dla upamiętnienia, że kiedyś Alzacja była letnią siedzibą bocianów, wystawiają sztuczne bociany zrobione z drzewa, gliny wypalanej lub plastyku.

Najmilszą chwilą z całego dnia było ognisko wieczorne, na które zawsze czekaliśmy z przyjemnością. Z ognisk wynieśliśmy najwyższe przeżycia i wspomnienia. Przez gawędy i polskie piosenki poczuliśmy się bardziej połączeni ze sobą i Polską, naszą ojczyzną.

Obóz zakończyliśmy biegiem harcerskim, zdobywaniem nowych stopni i sprawności harcerskich. Kilku harcerzy złożyło przyrzeczenie. Szybko upłynął czas obozu i z żalem żegnaliśmy nasze harcerskie "Tatry".

Jerzyk

Skromne prośby redaktora.

1. Zyskajcie nam nowych prenumeratorów, bo inaczej "zbankrutujemy" finansowo a redaktor gotów z rozpaczą umrzeć.
2. Opiszcie na odwrocie przysyłane fotografie.
3. **A u s t r a l i a** : Kolporterem Na tropie na Australię zgodził się być dh przew. Stefan J A N U S , 34 Charlotte Str., RICHMOND, 3121 VICTORIA Australia. Zamówienia i wpłaty prenumerat proszę dokonywać u dha J A N U S A.

Ilu nas jest ?

Nasz stan posiadania chyba się kurczy...

Chorągiew Harcerzy we Francji " przyznaje się " do :

6 gromad zuchowych	126
10 drużyn harcerzy	145
2 samodzielne zastępy	12
2 drużyny wędrowników	63
1 sam.zastęp wędrowników	6
3 kręgi starszo-harcerskie samotnych st. harcerzy	51
	----5
	razem 408.

Na terenie Francji działa 5 kół Przyjaciół Harcerstwa. Mamy 4 hufce / dwa o niepełnych stanach/

Hufiec Śląsk:	hufcowy hm Alfons Chrastek hufiec najliczniejszy - liczy 358 /zuchy, harcerze, instruktorzy i st. harcerze.
Lens	
Hufiec Gniezno	hufcowy ? ,stan 73 /gromada zuchowa w Nilvange - 16 zuchów, gromada w Tucqueieux stan 42 zuchów, drużyna w Nilvange 13 harcerzy dodajmy 2 instruktorów - stan razem = 73.
Hufiec Tatry	hufcowy przew. Fr.Bednarczyk - stan 19. /zastęp wędrowników 7 w Bollwiller, zastęp harcerzy w Belfort.
Hufiec Polesie	hufcowy dz.h.Jan Bijas - stan 34 / 1 krąg st.harcerski - 13 w St.Etienne. 150 km na pn w Le Creusot p hm Wiktor Grzesz- kiewicz " ma " 9 zuchów, 12 harcerzy i 16 przyjaciół.
Hufiec podany na "mapie"	w Paryżu - nie istnieje. W każdym ra- zie Na tropie " nie wytropiło" żadnego śladu. Jeżeli jest inaczej - s p r o s t u j- cie. Francja prenumeruje 60 egz. Na tropie.
Komenda Chorągwi	Komendant hm Leon Kosmala hm J.Raccek zpca, hm J.Nedyj sekretarz, hm Krysiak M . skarbnik, hm J.Szczęśniewski ref.kształceniowy, dz.h.J.Bijas St.harcerstwo
Administracja czasopism harc.	dz.h. Wład.K a c z y Ń s k i .

Program zlotu

Obozy, kursy i zlot odbędą się na terenie ośrodka harcerskiego O T a t r y w Urbes, Wogezy, Alzacja. Akcja letnia od 21 lipca do 10 sierpnia 1973.

Hufce, drużyny samodzielne, kręgi st.harcerskie i K.P.H. rozbiją namioty na terenie wyznaczonym przez oboźnego zlotu.

P r o g r a m

- 1.8. środa Przyjazd drużyn, rozbijanie namiotów, o g n i s-ko wspólne, odprawa instruktorska. KPH.
- 2.8. czwartek Urządzenie obozu, ognisko organizowane przez
- 3.8. piątek Otwarcie zlotu, Msza św. defilada, gry sportowe ognisko zorganizowane przez instruktorów.
- 4.8. sobota Rozgrywki sportowe, po poł. przygotowanie do akademii niedzielnej, wspólne ognisko, odprawa instruktorska.
- 5.8. niedziela Wielki dzień, Msza św., przyjmowanie gości, raport ks.biskupowi, defilada, zwiedzanie obozu, ognisko wspólne.
- 6.8. poniedziałek Finały rozgrywek sportowych, wieczorem Msza św ognisko połączone z apelem poległych i zmarłych harcerzy.
- 7.8. wtorek Całodzienna wycieczka krajoznawcza w głąb Lotaryngii, zwiedzanie polskich cmentarzy woj-skowych, złożenie wieńca na cmentarzu w Dieuze.
- 8.8. środa Wielka gra harcerska, wycieczka w góry oddzielnie: zuchy, harcerze, wędrownicy, st.harcerze, w s p ó l n e o g n i s k o .
- 9.8. czwartek Zakończenie zlotu, powolna likwidacja obozu, pożegnalne o g n i s k o, odprawa instrukt.
- 10.8. piątek Likwidacja zlotu i odjazd.

Drużyny będą miały możliwości dalszego obozowania na terenie ośrodka po zlocie.

Ognisko samodzielnego zastępu...

Rok XXVI.
Numer 6.

Czerwiec.
1973.

na tropie

Miesięcznik młodzieży harcerskiej wydaje Naczelnictwo Z.H.P. poza granicami Kraju
Redaktor od 1953 r. - hm Ignacy Płonka, 30 Anson Rd. N.W.2. 3UU. England.
Zespół redakcyjny: hm J. Hebda, hm J. Nedyj-rys., hm B. Pancewicz, hm Wł. Spławski,
phm Z. Szydło, phm Marysia K. Wariwoda, hm Wł. Wenzel.

Adres redakcji: "Na tropie" - 30 Anson Rd, London N.W.2, 3UU, England.
Adresy administracji - "Na tropie" 47 Rutland Gate, London S.W.7.
" dla W. Brytanii: hm L. Kliszewicz - 7 Bridgford Rd. West Bridgford, Nottingham.
" dla Francji: dz.h. Wł. Kaczyński, II rue d'Outre-Furan, 42000 SAINT-ETIENNE.
" dla Ameryki: dz.h. T. Terpin, 6961 W, Belmont Ave, CHICAGO 60634, USA.

Warunki prenumeraty: r o c z n a : Anglia 1 funt, Ameryka, Australia, Kanada 3 dolar
Francja - 12 franków.

Prosimy wypełniać przekazy pocztowe na: Polish Boy Scouts & Girl Guides Assn.

Printed in England by H.F. Walker & Co. Ltd. Croydon.

archiwum
harcerskie.pl